

Nedeľa 17. týždňa v Cezročnom období (cyklus B)

Komentár na nedeľu 17. týždňa v Cezročnom období (cyklus B). „Ježiš vzal chleby, vzdával vďaky a rozdával sediacim“ (Mt 6, 11). Hojnosť Božích darov, ako je Eucharistia, nás vedie k sebadarovaniu, ktoré je našou štedrou odpoveďou.

Evanjelium (Jn 6, 1-15)

Ježiš odišiel na druhý breh Galilejského, čiže Tiberiadskeho mora. Šlo za ním veľké množstvo ľudí, lebo videli znamenia, ktoré robil na chorých. Ježiš vystúpil na

vrch a tam si sadol so svojimi učeníkmi. Blízko boli židovské sviatky Veľkej noci. Keď Ježiš zdvihol oči a videl, že k nemu prichádza veľké množstvo ľudí, povedal Filipovi:

„Kde nakúpime chleba, aby sa títo najedli?“

Ale to povedal len preto, že ho skúšal. Lebo sám vedel, čo urobí.

Filip mu odpovedal:

„Ani za dvesto denárov chleba nebude stačiť, ak sa má každému ujsť čo len kúsok.“

Jeden z jeho učeníkov, Ondrej, brat Šimona Petra, mu povedal:

„Je tu chlapec, ktorý má päť jačmenných chlebov a dve ryby. Ale čo je to pre toľkých!?“

Ježiš povedal:

„Usadte ľudí!“

Na tom mieste bolo mnoho trávy. A mužov si tam posadalo okolo päťtisíc. Tu Ježiš vzal chleby, vzdával vďaky a rozdával sediacim; podobne aj z rýb, koľko chceli. Keď sa nasýtili, povedal svojim učeníkom:

„Pozbierajte zvyšné odrobiny, aby nič nevyšlo nazmar!“

Pozbierali teda a odrobinami z piatich jačmenných chlebov, ktoré zostali po tých, čo jedli, naplnili dvanásť košov.

Keď ľudia videli, aké znamenie urobil, hovorili:

„Toto je naozaj ten prorok, ktorý má prísť na svet.“

Ale keď Ježiš spoznal, že chcú prísť, zmocniť sa ho a urobiť ho kráľom, znova sa utiahol na vrch celkom sám.

Komentár

Dnešné evanjelium hovorí o rozmnožení chlebov a rýb; bol to jarný deň, lebo tam, kde Kristus dal usadiť veľký zástup, bolo veľa trávy (porov. Jn 6, 10). Ježiš najprv položil Filipovi otázku, aby ho pripravil na prijatie zázraku vo viere: Ako môžeme nasýtiť toľko ľudí? *Boh chce potrebovať ľudské osoby.* Je to Boží spôsob, ako nám dať rásť vo viere a odvahe; je to tiež jeho spôsob, ako nás bližšie spojiť so svojím životom. Ondrej predstavuje Ježišovi mladého muža, ktorý má päť jačmenných chlebov a dve ryby. Pán mu ďakuje a rozmnožuje tento pokrm v hojnosti. Nevieme presne, ako sa tento zázrak stal. Pri rozmnožení chlebov, o ktorom rozpráva Matúš, Ježiš žiada učeníkov, aby jedlo rozdelili (porov. Mt 14, 19), a možno, ako si myslia niektorí cirkevní Otcovia, chlieb stále

vychádzal z košíkov, do ktorých učeníci vkladali ruky, ako sa to stalo pri Elizeovom zázraku s olejom vdovy: olej stále vytekal z misky (porov. 2 Kr 4, 1-7).

Svätý Ján upresňuje, že sviatky Veľkej noci boli blízko. O niečo neskôr, v tej istej kapitole, evanjelista rozpráva o chlebe života. V Jánovom rozprávaní je teda zjavná symbolika, ktorá odkazuje na veľkonočné tajomstvo a eucharistické tajomstvo. V tomto úryvku majú niektoré grécke slová, ako napríklad sloveso *eucharistein* (v. 11) – „ďakovať“ –, alebo slovo *klasma* (v. 12) – úlomok –, jasný eucharistický podtón; prvé sa nachádza u Lukáša a Pavla (porov. Lk 22, 19; 1 Kor 11, 23); druhé vo veľmi starobyľom texte, v Didaché (koniec 1. storočia).

Liturgia Omše tejto nedele potvrdzuje túto symboliku tým, že ako prvé čítanie ponúka epizódu o

rozmnožení chlebov prorokom Elizeom. Zdôrazňuje sa tu hojnosť Božích darov, pretože Elizeus môže povedať: „Dajte to ľudu a nechajte ho jesť, lebo takto hovorí Pán: ‚Jedzte a zostane vám hojnosť‘“ (2 Kr 4, 43). V tom prípade však išlo o dvadsať chlebov len pre sto ľudí. Ježišov zázrak je dôôležitejší. Žalm 145(144) nás vyzýva, aby sme ďakovali za pokrm, ktorý dáva Pán: na jednej strane prostredníctvom zázraku, na druhej strane v Eucharistii, aby aj z dejín minulosti vyvstala nádej ľudu, ktorá sa ozýva v žalme: „Oči všetkých sa v nádeji obracajú k tebe, ty im dávaš pokrm v pravý čas. Otváraš svoju ruku a ochotne sýtiš všetko živé“ (v. 15-16).

„Človek nežije len z chleba, ale z každého slova, ktoré vychádza z Božích úst“ (Mt 4, 4; porov. Dt 8, 3). Ježiš Kristus, živé slovo Otca, nás živí prostredníctvom Slova a sviatostí. Toto Slovo naplňa naše srdce

pokojom a radosťou a zároveň živí našu inteligenciu, pretože *Logos*, večné Božie Slovo, dáva nášmu životu zmysel. Svätý Ján nás pozýva veriť v Ježiša, ktorý je sám pokrmom, ako to ohlasuje v reči o Chlebe života (porov. Jn 6, 26-59), chlebom, ktorý dáva večný život (porov. Jn 6, 58). Toto je základná nádej kresťana, ktorú List Efezanom predstavuje v hymne na jednotu Cirkvi, pričom uvádza sedem prejavov tejto jednoty: „Jedno je telo a jeden Duch, ako ste aj povolaní v jednej nádeji svojho povolania. Jeden je Pán, jedna viera, jeden krst. Jeden je Boh a Otec všetkých, ktorý je nad všetkými, preniká všetkých a je vo všetkých“ (Ef 4, 4-6).

Kresťania sa skutočne vďaka tomu, že jedia ten istý chlieb, stávajú Kristovým telom; pri slávení Eucharistie sa Boží ľud premieňa na toto Telo.

Krátko po tomto rozprávaní o rozmnožení chlebov Ján umiestňuje epizódu o Kristovom kráčaní po vode (porov. Jn 6, 16-21). V skutočnosti ide o zázraky, ktoré sa naozaj stali, nie o obyčajné podobenstvá, ale o historické fakty, ktoré dosvedčili svedkovia, a sú základom viery tých, ktorí nasledovali Ježiša, i našej vlastnej viery. Zároveň, okrem zázrakov, tieto spomienky na vodu, ktorá je nejakým spôsobom „skrotená“, a na chlieb, ktorý sýti, ako aj reptanie tých, ktorí žasnú nad Ježišovými gestami a slovami (porov. Jn 6, 42), sú súčasťou kontinuity Mojžišových zázrakov počas exodu a reptania hebrejského ľudu (porov. Ex 16, 2.8): manna na púšti, prechod cez Červené more.

Modlitba nad obetnými darmi dnešnej Omše potvrdzuje, že chlieb a víno, ktoré boli práve predložené Pánovi, sú ovocím jeho štedrosti. V Eucharistii Boh dáva seba samého a

na oplátku nám dovoľuje, aby sme dali seba samých. Mierou tohto daru nie je nič iné ako láska: láska zahrňa darovanie seba samého so zmyslom pre radostnú obeť. Preto sa Kristus odťahuje, aby sa nestal kráľom (porov. Jn 6, 15): jeho kráľovská moc je láska a služba. „U Pána je jedinou mierou milovať bez miery“ (Svätý Josemaría, *Boží priatelia*, bod 232). Preto môžeme povedať o Panne Márii, že je Matkou nežnej lásky (porov. Si 24, 24). Nech nám táto dobrá Matka pomôže objaviť, ako veľkoryso odpovedať na Božie dary v našom živote a ďakovať za dar Eucharistie, prejav Ježišovej lásky k Otcovi a k ľudstvu!

Guillaume Derville

sk-sk/gospel/domingo-b-to-17/
(04.04.2025)